

28.5.2024

Talousyksikkö

Valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja turvallisuusjaosto 29.5.2024

Puolustusministeriön hallinnonalan osuus hallituksen esityksessä vuoden 2024 toiseksi lisätalousarvioksi (HE 54/2024 vp)

1 Puolustusministeriön hallinnonalan osuuden sisältö

Vuoden 2024 toinen lisätalousarvioesitys sisältää puolustusministeriön hallinnonalan osalta Ukrainan materiaalituen korvaushankintojen rahoitusta ja kustannusten korvausta, puolustusmateriaalihankintojen tilausvaltuuksien menoajoitusmuutoksia, kevään lisätalousarviossa vakiintuneen käytännön mukaisesti tehtävät indeksi- ja valuuttakurssimenojen tarkistukset sekä joitakin määrärahamuutoksia, joita ei ole otettu huomioon varsinaisessa talousarviossa. Nettomääräisesti nämä muutokset vähentävät vuoden 2024 määrärahoja yhteensä noin 84,5 milj. euroa.

Lisäksi puolustusministeriö on tuonut lisätalousarvioesityksen valmisteluun liittyen esille, että se puoltaa työ- ja elinkeinoministeriön ehdotukseen vuoden 2024 toiseksi lisätalousarvioesitykseksi sisältyvää määrärahalisäystä Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n hankkeelle koskien humanitäärin miinanraivausteknologian kehittämistä.

2 Määrärahojen muutokset

Lisätalousarvioesitys sisältää seuraavat määrärahamuutokset hallinnonalan momenteille:

Pääluokka 27 Puolustusministeriön hallinnonala	Milj. euroa
TA 2024 (ml. LTA 2024)	6 002,975
27.01.01 (Puolustusministeriön toimintamenot)	- 0,403
27.10.01 (Puolustusvoimien toimintamenot)	+ 85,256
27.10.18 (Puolustusmateriaalihankinnat)	- 165,493
27.30.20 (Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot)	- 3,834
Muutokset yhteensä (LTAE II 2024)	- 84,474
Määrärahat yhteensä muutosten jälkeen	5 918,501

Momentille 27.01.01 (Puolustusministeriön toimintamenot) esitetään vähennystä 0,403 milj. euroa siirtona momentille 24.01.01 (Ulkoasiainhallinnon toimintamenot) Suomen pysyvässä edustustossa Natossa (NAE) toimivan puolustushallinnon henkilöstön palkkaus- ja muihin menoihin.

Momentille 27.10.01 (Puolustusvoimien toimintamenot) esitetään lisäystä 85,256 milj. euroa:

- 56,544 milj. euroa vuoden 2023 toteutuneen indeksikehityksen mukaista kustannustasotarkistusta
- 20,344 milj. euroa siirtona momentilta 27.10.18
- 6,123 milj. euroa Ukrainalle annettavaan tukeen
- 1,341 milj. euroa saadun CEF-tuen kohdentaminen Puolustusvoimille
- 0,904 milj. euroa vuoden 2023 aiheutuneisiin valuuttakurssitappioihin.

28.5.2024

Talousyksikkö

Momentille 27.10.18 (Puolustusmateriaalihankinnat) esitetään nettovähennystä 165,493 milj. euroa:

- Laivue 2020 -hankkeen rahoitusprofiiliin muutosten vuoksi Laivue 2020 -tilausvaltuuteen esitetään merkittäviä menoaajoitusmuutoksia. Menoaajoitusmuutosten vuoksi tilausvaltuuden vuoden 2024 määräraha siirretään tuleville vuosille. Muutos vähentää momentin vuoden 2024 määrärahaa yhteensä 238,080 milj. euroa, mutta ei vaikuta momentin määrärahaan kehyskaudella.
- Ukrainan materiaalituen korvaushankinnat 2023 -tilausvaltuudelle esitetään lisäystä 575,419 milj. euroa vuosille 2024–2032 Ukrainan tuen korvaushankintoihin. Tilausvaltuuden enimmäismäärä on esitetyn lisäyksen jälkeen vuosina 2023-2032 yhteensä 2 026,573 milj. euroa.
- Vuoden 2023 toteutuneen indeksikehityksen mukainen kustannustasotarkistus 93,404 milj. euroa ja vuoden 2023 aiheutuneisiin valuuttakurssitappioihin 11,258 milj. euroa
- Momentilta 27.10.18 (Puolustusmateriaalihankinnat) siirretään 20,344 milj. euroa momentille 27.10.01 (Puolustusvoimien toimintamenot) kattamaan merivoimien käytöstä poistuvien alusten elinkaaren jatkamisesta aiheutuvia kuluja sekä puolustusmateriaalihankkeiden henkilöstökuluja.
- Momentin päätösosan perusteluja esitetään täydennettävän siten, että määrärahaa saa käyttää kotimaisen puolustusteollisuuden toiminnan tehostamiseen.

Momentille 27.10.19 (Monitoimihävittäjien hankinta) vuoden 2023 talousarviossa valuuttakurssitappioon varautumiseen myönnetystä viisivuotisesta siirtomäärärahasta esitetään peruutettavaksi 110,000 milj. euroa. Määrärahojen peruuttaminen esitetään otettavaksi huomioon momentin 12.39.04 (Siirrettyjen määrärahojen peruutukset) tuloarviossa.

Momentille 27.30.20 (Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot) esitetään nettovähennystä 3,834 milj. euroa:

- Lisäystä 2,851 milj. euroa vuoden 2023 toteutuneen indeksikehityksen mukaista kustannustasotarkistusta
- Vähennystä 1,685 milj. euroa siirtona momentille 24.10.20 (Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot)
- Vähennystä 5,000 milj. euroa vanhentuneen KRIHA KEHO 2023 -tilausvaltuuden vuoden 2024 määrärahan peruutuksena
- Momentille esitetään kahta uutta käyttösuunnitelmakohtaa Punaisenmeren operaatioille – EU-NAVFOR ASPIDES (käyttösuunnitelmakohta 09) ja Prosperity Guardian (käyttösuunnitelmakohta 10). Määrärahat operaatioille kohdennetaan momentin sisältä.

3 Tilausvaltuuksien muutokset

Ukrainan materiaalituen korvaushankinnat 2023 (UKR 2023) -tilausvaltuuden enimmäismäärää kasvatetaan 575,419 milj. euroa. Esitetty lisäys kattaa Puolustusvoimien luovuttamat paketit (20-23).

Laivue 2020 -tilausvaltuuden enimmäismäärää kasvatetaan 19,430 milj. euroa ja sen voimassaoloaika pidennetään yhdellä vuodella vuoteen 2029 saakka.

PVKEH 2023 -tilausvaltuuden enimmäismäärää kasvatetaan yhteensä 49,930 milj. euroa.

PVKEH 2020 -tilausvaltuuden enimmäismäärää vähennetään 1,000 milj. euroa johtuen hankkeiden välisestä rahoituksen uudelleen budjetoinnista muihin puolustusmateriaalihankintoihin.

Momentille 27.10.01 myönnetyn Vuoden 2024 toimintamenojen tilausvaltuuden enimmäismäärää esitetään lisättäväksi 6,400 milj. eurolla 156,602 milj. euroon. Valtuuden menot ajoittuvat vuosille 2024–2028.

28.5.2024

Talousyksikkö

Momentille 27.10.19 myönnetyn Monitoimihävittäjien hankinta 2021 -tilausvaltuuden enimmäismäärää vähennetään 68,000 milj. eurolla. Monitoimihävittäjien hankintaa koskevia ja niihin välittömästi liittyvien sopimusten enimmäismäärää vähennetään siten, että niistä vuosina 2021—2031 valtiolle aiheutuvat menot saavat olla lopullisen tarjouspyynnön lähettämisaikajohdon hintatasolla enintään 9 144,000 milj. euroa. Vastaava 68,000 milj. euron summa esitetään uudelleen budjetoitavaksi hankinnan muuhun rahoitukseen vuodelle 2024.

Ukrainan tukea lukuun ottamatta tilausvaltuudet ja niiden muutokset toteutetaan puolustusministeriön hallinnonalalle vahvistettujen valtiontalouden kehysten puitteissa.

4 Hinta- ja kustannustasotarkistukset sekä valuuttakurssimuutokset hallinnonalalla

Hinta- ja kustannustasotarkistukset

Julkisen talouden suunnitelman mukaan Puolustusvoimien toimintamenojen (pl. palkkausmenot), puolustusmateriaalihankintojen sekä sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenojen määrärahasoihin tehdään ennakollinen 1,5 prosentin hinta- ja kustannustasotarkistus. Määrärahojen taso tarkistetaan jälkikäteen vastaamaan kuluttajahintaindeksin osoittamaa hintatason muutosta (indeksimuutoksen vuosikeskiarvo) Puolustusvoimien toimintamenojen ja sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenojen osalta sekä teollisuuden tuottajahintaindeksin alaindeksin C28 (Muiden koneiden ja laitteiden valmistus) muutosta (kuukaudet yhteensä/vuosimuutos) puolustusmateriaalihankintojen osalta. Laivue 2020 -hankkeen indeksimenot tarkistetaan jälkikäteen sopimuksissa yksilöityjen indeksien toteuman mukaisina.

Monitoimihävittäjien hankinnan indeksit käsitellään valtioneuvoston hankintapäätöksen mukaisesti siten, että Yhdysvaltojen kanssa tehdyt Foreign Military Sales (FMS) -sopimukset sisältävät noin 2 prosentin indeksivaikutuksen. Monitoimihävittäjien hankinnan Monitoimihävittäjien hankinta 2021 -tilausvaltuuden sitomattomaan osuuteen tehdään ennakollinen 1,5 prosentin kustannustasotarkistus.

Monitoimihävittäjien hankinnan muun rahoituksen käyttämättä olevaan osuuteen tehdään ostovoimakorjaus 1,5 prosenttia, joka jälkikäteen tarkistetaan toteuman mukaisina indeksiyhdistelmällä (rakennuskustannusindeksi 70 % ja palvelujen tuottajahintaindeksi 30 %).

Valuuttakurssimuutokset

Hallituksen talousarvioneuvotteluissa 20.11.2012 sovitun momenttien 27.10.01 (Puolustusvoimien toimintamenot) ja 27.10.18 (Puolustusmateriaalihankinnat) valuuttakurssien käsittelyä koskevan menettelytavan mukaan valtuuksilla sidottujen hankintojen enimmäismäärät sidotaan asianomaisen talousarviovuoden voimaantulopäivän valuuttakurssitasoon ja kurssivaihteluista aiheutuvat määrärahalisäykset tai määrärahavähennykset esitetään budjetoitavaksi toteutuneen kurssikehityksen mukaisena seuraavan vuoden kevään lisätalousarviossa momenttien 27.10.01 ja 27.10.18 määrärahojen lisäyksinä tai vähennyksinä. Edellä mainittua menettelytapaa sovelletaan myös momentille 27.30.20 (Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot).

Momentilla 27.10.19 (Monitoimihävittäjien hankinta) F-35-hankkeen pää- ja asesopimukset on tehty Yhdysvaltain dollareissa. Valuuttakurssien laskenta on kiinnitetty lopullisen tarjouspyynnön lähettämispäivään 29.1.2021. Hankintamalli edellytti, että tarjoaja tiesi valuuttakurssitason tarjousta tehdessään.